

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ชายไทย : ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกายจากสรีระคติ

Thai men: Some Observations About Person's Body Based on Physical Belief

หทัยรัตน์ อ่วมน้อย^{*}

เจด็จ คชฤทธิ์^{**}

Hathairat Oumnoi^{*}

Chaded Khotcharit^{**}

(Received : July 27, 2021 / Revised : August 21, 2021 / Accepted : October 3, 2021)

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่อดีตผู้ชายไทยอาจมีรูปร่างลักษณะไม่แตกต่างจากผู้ชายในดินแดนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากนัก โดยทั่วไปมักมีโครงสร้างได้สัดส่วน ไม่ใหญ่โตหรือเล็กจนเกินไป แต่หากเปรียบเทียบกับชาวตะวันตกหรือยุโรป อาจมีความแตกต่างในหลายลักษณะ เช่น ขนาดรูปร่าง ส่วนสูง และสีผิว เป็นต้น ส่วนในด้านความสวยงามนั้น ขึ้นอยู่กับมุมมอง คติ ค่านิยม และยุคสมัย ซึ่งแตกต่างกันภายใต้บริบทพื้นที่ สังคม และวัฒนธรรม สำหรับอวัยวะที่มักกล่าวถึงในเชิงสรีระคติทางเพศ ได้แก่ ตา ปาก บ่า ไหล่ ถิ่นหรือนม สะดือ เอวหรือบั้นเอว สะโพกหรือสะโพก และอวัยวะเพศ ดังนั้น สรีระคติจึงเป็นทั้งเรื่องของลักษณะอวัยวะ เนื้อตัวร่างกายตามธรรมชาติ องค์ประกอบของการบรรลุจุดมุ่งหมายทางเพศ รวมไปถึงเรื่องความสวยงามหรือสุนทรียะด้วย

คำสำคัญ : ผู้ชายไทย, สรีระคติ, เพศ

Abstract

In former times Thai men's builds did probably not differ much from Southeast Asian men's builds. In general, their builds were proportional, not being too big or too small. In contrast, they had different builds, in the aspects of size, shape, height, and complexion comparing with European or Western men. To mention about philosophy of beauty, this probably depends on viewpoint, attitude, value, and period of time based on social context

^{*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

^{**}อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

and culture of each area. Additionally, to mention about physical belief, various human organs have been normally referred to, for instances, eyes, mouth, shoulder, breast, navel, waist, hip as well as penis. Therefore, physical belief relates to human-organ characteristics, person's body, elements for achieving gender objectives including aesthetics.

Keywords: Thai men, physical belief, gender

บทนำ

เนื่องจากยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าคนไทยสืบเชื้อสายมาจากเผ่าพันธุ์ใด บางทฤษฎีอ้างว่าบรรพบุรุษของคนไทยอพยพมาจากตอนใต้ของจีน บ้างว่าแท้จริงแล้วคนไทยเป็นกลุ่มชนที่เกิดจากการผสมผสานกันของคนในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา รวมไปถึงข้อสันนิษฐานว่าคนไทยคือกลุ่มคนที่อาศัยทำมาหากินตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแถบสุวรรณภูมิมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังนั้นจึงยากที่จะกล่าวได้ว่า คนไทยในอดีตนั้นแท้จริงแล้วมีรูปร่างลักษณะอย่างไร แต่จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการจำนวนหนึ่ง พบเอกสาร บันทึก และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อันสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นรูปร่างลักษณะโดยทั่วไปของคนไทยในอดีตได้มากยิ่งขึ้น ในที่นี้ขอกล่าวถึงเฉพาะรูปร่างลักษณะของผู้ชายในมิติทางเพศ ที่ปรากฏในเอกสารและวรรณกรรมบางฉบับ เพื่อเสนอเป็นข้อสังเกตบางประการที่อาจช่วยขยายมุมมองหรือสะท้อนให้เห็นว่า ‘เนื้อตัวร่างกาย’ ของผู้ชายไทยโดยทั่วไปนั้นเป็นเช่นใด และมีสรีระคติที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศเป็นอย่างไร ดังจะกล่าวถึงโดยสังเขป ต่อไปนี้

รูปร่างลักษณะของคนไทยจากบันทึกชาวต่างชาติ และสรีระคติ

จากเอกสาร บันทึก และหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายชิ้นที่นักวิชาการผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคนไทยและความเป็นไทยในอดีตได้นำมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาถึงรูปร่างลักษณะโดยทั่วไปของคนไทย จากข้อมูลบางแหล่งบ่งชี้ว่า คนไทยส่วนใหญ่แล้วมีโครงร่างที่ได้สัดส่วน ไม่ใหญ่โตหรือเล็กเกินไป วงหน้าค่อนข้างไปทางรูปขนมเปียกปูนหรือข้าวหลามตัดมากกว่ารูปไข่ บ้างมีหน้าผากแคบ โหนกแก้มสูง ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ฟันดำ นัยน์ตาขาวออกเหลือง จมูกสั้นปลายมน ริมฝีปาก คิ้วค้ำสั้นน้ำตาลปนแดงหรือน้ำตาลอ่อน (มานพ ถนอมศรี, 2534, น. 19 – 25) หรือสังเกตได้จากบันทึกของ เดอ ลา ลูแบร์ (Simon de la Loubere อ้างถึงใน สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล, 2548, น. 96 – 97, 100) ราชทูตฝรั่งเศสที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ราว ปี พ.ศ.2230 ว่า

“...ชาวสยามนั้นค่อนข้างย่อมมากกว่าจะใหญ่โต แต่รูปร่างของพวกเขาก็ได้สัดส่วนดี...วงหน้าของชาวสยาม...กระเดียดไปข้างรูปขนมเปียกปูน (หรือข้าวหลามตัด) มากกว่าที่จะเป็นรูปไข่ ใบหน้ากว้างผายขึ้นไปทางเหนือโหนกแก้ม แล้วทันใดก็ถึงหน้าผากอันแคบรวมเข้าเหมือนรูปมนเหมือนปลายคาง อนึ่ง นัยน์ตาซึ่งหางตา

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

ค่อนข้างจะสูงขึ้นไปข้างบนนั้นเล็ก และไม่สู้จะแจ่มใสไวแวนัก และตาขาวซึ่งควรจะขาวนั้นก็ออกสีเหลืองๆ แก้มของพวกเขานั้นตอบ ค่าที่โหนกแก้มสูงเกินไปนั้นเอง ปากนั้นกว้าง ริมฝีปากหนาชิด ๆ และฟันดำ ผิวนั้นหยาบ สีน้ำตาลปนแดง...ชาวสยามเอาใจใส่รักษาฟันมาก...”

ด้าน จอห์น ครอว์ฟอร์ด (John Crawford อ้างถึงใน มานพ ถนอมศรี, 2534, น. 23) ทูตจากผู้สำเร็จราชการอินเดียของอังกฤษ สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้บันทึกลักษณะรูปร่างพรรณสัณฐานของคนไทยไว้ ดังนี้

“...โดยโครงสร้างแล้ว ชาวสยามเตี้ยกว่าชาวอินเดีย ชาวจีนหรือชาวยุโรป แต่สูงกว่าชาวมาเลย์ มีความสูงโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 5 ฟุต 3 นิ้ว ชาวสยามที่สูงที่สุดวัดได้ 5 ฟุต 8 นิ้ว และเตี้ยสุดวัดได้ 5 ฟุต 2 นิ้ว ดังนั้น ชาวสยามจึงสูงกว่าชาวมาเลย์ 1 นิ้ว และเตี้ยกว่าชาวจีนประมาณ 1 นิ้วครึ่ง มีแขนขาสมส่วน ตรงกันข้ามกับชาวอินเดีย ชาวสยามมีมือที่แข็งแรง ซึ่งต่างไปจากชาวอินเดียที่มีมืออ่อนนุ่มและบอบบาง โดยทั่วไปแล้วร่างกายของชาวสยามดูแข็งแรง และได้สัดส่วนดี...ผิวของชาวสยามเป็นสีน้ำตาลอ่อน ไม่คล้ำเท่าชาวมาเลย์แต่คล้ำกว่าจีน แต่ไม่เคยมีที่จะคล้ำอย่างชาวอัฟริกัน นิโกร หรือฮินดูเลย...ผมของชาวสยามเป็นสีดำ เส้นอ่อนแต่หยาบหนา ตามส่วนต่างๆ ของร่างกายมีขนน้อย เหมือนกับชนชาติมลายู และอเมริกัน และหมวดเคราก็มีน้อยเกินกว่าจะใช้เป็นเครื่องประดับใบหน้าได้ ดังนั้น ชาวสยามจึงไม่ค่อยนิยมไว้หนวดเครา แต่ในทางตรงกันข้ามมักจะถอนหรือโกนออกเสียตามแบบชาวเกาะอินเดีย ศีรษะของชาวสยามได้รูปดีโดยทั่วไป และตั้งตรงอย่างได้สัดส่วนอยู่บนคอและไหล่ แต่ก็มีคนไทยหลายคนมีศีรษะแคบบริเวณท้ายทอย ใบหน้าชาวสยามแตกต่างจากชาวยุโรปหรือชาวฮินดูอย่างชัดเจน โครงสร้างของใบหน้าไม่เด่นจนเห็นได้ชัดหรือได้สัดส่วนสวยงามมากนัก จมูกเล็กกลมที่ตรงปลาย แต่ไม่แบนเหมือนจมูกของชาวนิโกร...ปากกว้างแต่ไม่ยื่น ริมฝีปากค่อนข้างหนา นัยน์ตาเล็ก และเป็นสีดำสนิท ตาขาวก็มีสีเหลืองเจืออยู่...ขนคิ้วไม่เข้มหรือสวยงามนัก แต่ส่วนที่ดีที่สุดในใบหน้าคือ กระดูกแก้มที่กว้างและสูง ซึ่งทำให้ใบหน้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน แทนที่จะเป็นรูปไข่ ซึ่งเป็นรูปหน้าที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่างาม เหมือนกับรูปหน้าของชาวเอเชียตะวันตกและชาวยุโรป...นอกจากนี้แล้ว ชาวสยามยังค่อนข้างเคร่ง ไม่เบิกบาน และท่าทางเยียบขรึม กิริยาเชื่องช้า เงื่องหงอย แลดูไม่สง่างามนัก...”

แม้จะไม่สามารถชี้ชัดว่าบันทึกของชาวต่างชาติดังกล่าว จะครอบคลุมรูปร่างลักษณะของคนไทยในอดีตได้มากนักเพียงใด แต่ก็ถือได้ว่าเป็นหลักฐานสำคัญที่มีการกล่าวถึงรูปร่างลักษณะของชาวสยามหรือคนไทยไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามหากจะพิจารณาในเชิงสรีระคดี คนไทยมีความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างลักษณะมาช้านาน ทั้งในเรื่องความเป็นมงคลและอวมงคลที่ปรากฏในร่างกาย นั้นอาจเป็นเพราะว่ารูปร่างลักษณะโดยทั่วไปของคนไทยเองก็อาจสอดคล้องกับคติความเชื่อนั้น ๆ ทั้งที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษและที่รับเข้ามาจากวัฒนธรรมภายนอก เช่น คติจากตำราวรรณคดีศาสตร์ กล่าวกันว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จีนแสนและเรียบเรียงขึ้น เรียกกันต่อมาว่า

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ตำรา นรลักษณ์ฉบับพระมหามณเฑียร เนื้อหาเป็นการทำนายลักษณะดีชั่วของอวัยวะต่าง ๆ ราวหนึ่งร้อย ยี่สิบแห่ง โดยสรุปแล้วตำราฉบับนี้กล่าวถึงอวัยวะร่างกายที่สำคัญหลายส่วน เช่น ตา จมูก ปาก คิ้ว เส้นผม หนวดเครา ลำคอ หน้าผาก และอก เป็นต้น

ในส่วนคติความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นอวมงคล ซึ่งสังคมไทยรับมาจากวัฒนธรรมอื่น โดยปรับให้เข้ากับความคิดความเชื่อดั้งเดิมด้วย เช่น คติความเชื่อเรื่องลักษณะบุรุษโทษ 18 ประการ ที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์ไตรเพทของพราหมณ์ หากพิจารณาถึงลักษณะชั่วที่ปรากฏในร่างกายทั้ง 18 ประการนี้ ถูกถ่ายทอดสะท้อนผ่านตัว “พราหมณ์เฒ่าซุก” ในเรื่องพระเวสสันดรชาดก วรรณกรรมศาสนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตค่อนข้างมาก สำหรับอวมงคลลักษณะ 18 ประการ นั้น ได้แก่ 1) มีข้อเท้าทั้งสองใหญ่และคด 2) เล็บมือและเล็บเท้าทั้งหมดคุดหงิกงอ 3) นมทั้งคู่หย่อนยานลงไปไม่เท่ากัน 4) ริมฝีปากบนยาวยื่นกว่าริมฝีปากล่าง 5) น้ำลายไหลอยู่ตลอดเวลาไม่ขาดสาย 6) มีฟันเฉพาะฟันเขี้ยวออกดุจเขี้ยวหมูป่า 7) มีจมูกหักและแพลง 8) มีท้องป่องเป็นกระเพาะจุหมอน้ำ 9) มีเส้นหลังไหลคอโง้งงอ 10) มีกระบอกตาลึกข้างหนึ่ง 11) มีหนวดเคราเป็นเส้นแข็งดุจเส้นลวด 12) มีผมสีเหลืองดั่งโบลานแห้ง 13) ตามร่างกายมีเส้นเอ็นขึ้นทั่วไปหมดเห็นได้ชัดเจน 14) มีจุดไฟ ฝ่า ปานดำด่างทั่วสรรพางค์กาย 15) มีลูกนัยน์ตาเหลืองเหล่ เหลืองดุจตาแมวคราว 16) มีร่างกายคดโค้งทั้งเอวทั้งไหล่ 17) มีเท้าโก่งหนึ่งข้าง และไม่เท่ากัน และ 18) ตามสรรพางค์กายมีขนขึ้นแข็งดุจแปลงขนหลังหมูป่า

สำหรับในที่นี่จะกล่าวถึงเฉพาะรูปร่างลักษณะของผู้ชายไทยที่อาจสอดคล้องกับตำราหรือคัมภีร์บางฉบับซึ่งสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงสรีระคติทางเพศได้ด้วย ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

เนื้อตัวร่างกายของผู้ชายไทย: ภาพสะท้อนจากสรีระคติ

ตำราหรือคัมภีร์บางฉบับที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสรีระคติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงรูปร่างลักษณะ หรือเนื้อตัวร่างกายของคนโดยทั่วไปได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงเรื่องทางเพศได้ด้วย สำหรับเพศชายนั้นมีอวัยวะที่มักนำมากล่าวถึงในเชิงสรีระคติ หลายอวัยวะ หลายตำแหน่ง ดังจะนำมากล่าวถึงให้เห็นเป็นข้อสังเกตต่อไปนี้

ตา เป็นอวัยวะที่สำคัญ จากคำที่ใช้เรียกลักษณะดวงตาหรือนัยน์ตาในเอกสารต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยโดยทั่วไปนั้นอาจมีลักษณะของดวงตาหรือนัยน์ตาดังนี้ เช่น ตากลม ตาเหลี่ยม ตาเหล่ ตาพอง ตาไก่ ตาปลาตุก ตาข้าง ตาลึก และตาสามเหลี่ยม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบลักษณะของดวงตาแบบอื่นๆ อีก จากคำที่ใช้ทำนายอนาคตของบุคคลซึ่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ดังตัวอย่างที่ ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์ (2545, น. 581 – 582) ได้รวบรวมไว้ ต่อไปนี้

“...ถ้าผู้ใดมีดวงจักษุทั้งสอง ที่ขาวก็ให้ขาวบริสุทธิ์ ที่ดำก็ให้ดำดั่งนิล ผู้นั้นจะมีทรัพย์สินสมบูรณ์มาก มีบุตร ชาย และหญิงที่ได้พึงมีความสุข ลูกไพร่จะได้เป็นนายแลฯ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ถ้าผู้ใดมีดวงตาขาวมากกว่าตาดำ และตาเหลืองเป็นสีแดงอิฐเข้าถึงตาดำ และเป็นเม็ดขาวขึ้นที่ตาดำ และเป็นเส้นแดงแทงตาดำ และตาดำกับตาขาวไม่บริสุทธิ์ระคนกันเป็นสีต่างๆ ผู้นั้นมีสิ่งลึกลับหายมีลูกมีเมีย จะตายจากกัน...ฯ

ถ้าผู้ใดมีตากลมตั้งตางูและหน่วยตา (ลูกตา) ตั้งตาไก่ ผู้นั้นจะเป็นโจรมักขู่สาวมากจะตายด้วยอาวุธ และเขี้ยววางดังเดียว

ถ้าผู้ใดตาโต ตาเหลือง ตาสามเหลี่ยม ผู้นั้นใจร้าย ใจชั่วฯ...

ถ้าตาเล็ก ตาสั้น ตาแป้น ผู้นั้นเป็นคนโหดเหี้ยม ปัญญาน้อยความคิดน้อยฯ...”

จุมุก ในตำราารลักษณ์ เปรียบจุมุกเสมือนคลังแห่งทรัพย์ ทั้งนี้หากพิจารณาจะพบถ้อยคำที่แสดง ลักษณะของจุมุกไว้ เช่น จุมุกต่ำ แบน จุมุกเล็ก และจุมุกโต ดังตัวอย่างที่ปรากฏในคำทำนายต่อไปนี้ (ห้องโหร ศรีมหาโพธิ์, 2545, น. 607 – 608)

“...ถ้าจุมุกต่ำ แบน ปลายจุมุกแหลม และช่องจุมุกบาง เป็นคนตระหนี่มัธยัสถ์ไม่เอาพี่เอาน้อง...ถ้าสัน จุมุกเป็นร่อง รูจุมุกใหญ่ผิดปกติ เป็นคนโหดร้าย เอาแต่ใจตนเองนิสัยเกเร มักเป็นคนอันธพาลแล...

ถ้าจุมุกแบนเสมอใบหน้า แฉกตาเล็กข้างใหญ่ข้าง มักเป็นคนยากจนเข็ญใจ ไร้ญาติขาดมิตร นัยหนึ่ง อายุสั้นแล...

ถ้าจุมุกเล็กแหลม จะยากจนเข็ญใจ มีทรัพย์ก็รักษาไม่คุ้ม...

ถ้าจุมุกโตและช่อง (รู) จุมุกไม่เท่ากัน ท่านว่าเป็นคนใจง่าย ใจสับปลับได้หน้าลืมหลับ ลืมบุญคุณคน ง่ายแล...”

หนวด แม้คนไทยส่วนใหญ่จะมีหนวดและเคราไม่มากนัก โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับชาวอินเดีย และชาวตะวันตกส่วนใหญ่ แต่ถึงกระนั้นผู้ชายไทยก็มีความนิยมเกี่ยวกับการไว้หนวดเคราอยู่บ้าง ดังพิจารณา ได้จากตำราารลักษณ์ที่สืบทอดมายาวนานก็มีการกล่าวถึงลักษณะดีชั่วของหนวดเคราของบุคคลที่ปรากฏอยู่ บนใบหน้า สะท้อนให้เห็นได้ว่าผู้ชายไทยส่วนหนึ่งนั้นอาจนิยมไว้หนวดเครา ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นดังนี้ เช่น หนวดยาวเส้นอ่อน, หนวดสั้นเส้นแข็ง, หนวดขึ้นลำคอ, หนวดและเคราผสมหนาติดกันทั้งแก้ม คาง, หนวดงอ, หนวดแดงดังสีอิฐ, หนวดริมฝีปากงอนขึ้นติดกัน, หนวดริมฝีปากเบี่ยงต่ำรุงรัง และหนวดเส้นเล็กเป็นฝอย เป็นต้น (ห้องโหรศรีมหาโพธิ์, 2545, น. 593 – 594)

ปาก ตามตำราว่าปากเป็นทวารแห่งทรัพย์สินเงินทอง ดังนั้น คนในสังคมไทยส่วนหนึ่งจึงมีคติความเชื่อ เกี่ยวกับลักษณะสัณฐานของปากที่เป็นมงคลและไม่เป็นมงคล ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะตามความเป็นจริงที่ ปรากฏแก่คนไทยทั่ว ๆ ไป เช่น ริมฝีปากตรง หนา ไม่บางไม่หนา คล้ายกระจับ ริมฝีปากแดงระเรื่อ ริมฝีปาก ข้ำ ดำเขียว ดำเสมอ ๆ ริมฝีปากปิดไม่มีคมมองเห็นฟัน ปากกว้าง ปากไม่ตรงกัน รูปปากเล็กริมฝีปากแหลมยื่น ปากบนยาวกว่าปากข้างล่าง และริมฝีปากบนมีไฟ เป็นต้น สำหรับในมิติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศนั้น มีตัวอย่างที่ ปรากฏในคำทำนายต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีมหาโพธิ์, 2545, น. 608 – 612)

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

“...ผู้ใดมีริมฝีปากตรง หนา ไม่บางไม่หนากว่ากัน ริมฝีปากแดงอยู่เสมอและริมฝีปากมีเส้นแสดมาก ทั้งเบื้องบนและเบื้องล่างเสมอกัน ท่านว่าผู้นั้นมีจิตใจโอบอ้อมอารีมีสามิ-ภรรยาที่รักใคร่อยู่ด้วยกันตราบเท่าถือน้ำไม่ทำยอดทองกระบองยอดเพชร มีความสุขยั่งยืนนานแล...”

ถ้าริมฝีปากแดงระเรื่อเวลาเย็นมักมีลักยิ้มท่านว่ามีเสน่ห์ ถ้าเป็นชายเจ้าชู้เป็นหญิงมักเป็นนางพญาแล...

ถ้าริมฝีปากแดงอ่อนๆ จะมีคู่ครองเป็นที่เชิดหน้าชูตระกูล...

ถ้าริมฝีปากแตก ขอบดำตลอด เป็นคนเฉลียวใจ มักกามารมณ์จัด

ถ้าริมฝีปากยื่น คางบวม เป็นคนมีเสน่ห์มักรักศิลปะต่างๆ...

ผู้ใดปลายริมฝีปากแหลมยื่นออกมา รูปปากเล็ก ท่านว่าแพ่ฟันเป็นคนอาภัพคู่แล...ผู้ใดมีริมฝีปาก แม้ไม่ต่งแต่ก็แดงเรื่อๆ ท่านว่าเป็นคนมีเสน่ห์ ใครเห็นใครรัก ชื่นชม ถ้าใดปากกว้าง คางแหลม เวลาเย็นคางยื่น ท่านว่า มักเป็นคนมีชื่อเสียง และมีกามารมณ์ มักมีเสน่ห์แรง...

ผู้ใดที่ริมฝีปากบนมีไฟ จะได้เป็นเจ้าใหญ่นายโต จะมีชื่อเสียงมากชู้หลายผัว-เมีย และมักจะเป็นคนทำอะไรมีคนสนับสนุน...

ถ้าริมฝีปากเป็นสีชมพูเสมอๆ จะได้คู่ครองที่ถูกใจอยู่ครองกันไปตลอดจนอายุชัย...ถ้าริมฝีปากเป็นแสดหรือเส้นมากผิดปกติ จะมีลูกไม่สู้ดี เรื่องคู่ครองมักเป็นหม้าย ถ้าริมฝีปากไม่มีแสดเป็นเส้นเสียเลย จะอาภัพลูก คือไม่มีลูกเลยแม้จะมีคู่ครองก็ไม่มีความสุขที่แท้จริง เจ้าราคะมากชู้หลายคู่แน่นอน

ผู้ใดริมฝีปากกว้าง คางใหญ่ ไหล่กรอม ท่านว่า เป็นคนเจ้าเสน่ห์เจราห์ทั้งก็มีคนเชื่อถือ เจ้าแห่งกามารมณ์ แม้จะมีสมบัติมากก็หาความสุขทางเพศไม่สมบูรณ์”

ฟัน ในอดีตคนไทยนิยมทำให้ฟันมีสีดำ ดังสังเกตได้จากข้อความที่ นิโคลาส เซร์แวงส (Nicholas Cervaize) ชาวฝรั่งเศสที่เดินทางเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศไทย ราว พ.ศ. 2228 ได้บันทึกเรื่องราวที่ได้พบเห็นในราชอาณาจักรสยามไว้ ดังพิจารณาได้จากที่ มานพ ญนอมศรี (2534, น. 25) ได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาถ่ายทอดไว้ คือ “สิ่งที่ผู้หญิงสยามไม่อาจจะทนดูพวกเราได้ก็คือ ตรงที่พวกเรามีฟันขาว และเป็นที่น่าอัศจรรย์ที่มนุษย์เราจะมีฟันขาวเหมือนอย่างสัตว์เดียรัจฉาน ฉะนั้น พอหญิงชายมีอายุได้สัก ๑๔-๑๕ ปี ก็จะเริ่มทำฟันให้ดำและเป็นเงา” นอกจากนี้ มานพ ญนอมศรี ยังได้วิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับค่านิยมที่มีต่อลักษณะฟันของคนไทยไว้ด้วยว่า การทำฟันให้ดำนี้ กระทำสืบต่อกันมาตลอด จนถึงได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษของคนไทยสมัยก่อนจะด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อดังที่ นิโคลาส เซร์แวงส กล่าวไว้ หรือเป็นเหตุผลทางด้านความงามและการถนอมรักษาฟันโดยวิธีธรรมชาติก็ตาม แต่ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในคนไทยสมัยโบราณทุกคน (มานพ ญนอมศรี, 2534, น. 25) สำหรับในด้านลักษณะของรูปฟันและสีของฟันโดยทั่วไปนั้น อาจพิจารณาได้อีกจากข้อความที่ปรากฏในตำราวรรณลักษณะบางสำนวน ดังตัวอย่างที่ ห่องโหรศริมหาโพธิ์ (2545. น. 587 – 588) ได้รวบรวมไว้ ดังมีลักษณะที่ปรากฏ เช่น ฟันเป็นเหลี่ยมและยาว ฟันโต เรียบเสมอ ไม่สูง ไม่ต่ำ, ฟันแน่น ชิดกัน,

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

ฟันแหลม ฟันบาง, ฟันห่าง, ฟันสั้น, ฟันคด, ฟันตรง, รากฟันแน่น, ฟันแตก, ฟันแห้ง, ฟันเหลือง, ฟันขาว, ฟันแดง, ฟันดูงามสดใส, รากฟันลึกไม่คลอน, ฟันโตและห่าง, ฟันเล็กและแหลม, และฟันไม่ตรง เป็นต้น

คอ เป็นอวัยวะที่สามารถส่งเสริมให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้นได้ สำหรับในตำรารณลักษณ์มีคำทำนายที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะคอของคนไทย ซึ่งบางมิติได้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไว้ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545 น. 619 – 616)

“...ผู้ใดอ้วนพองาม คอตรงระหงไม่เอนเอียง ผู้นั้นเป็นคนมีเสน่ห์ มักเป็นคนยิ่งง่ายตาเจ้าชู้ มักเป็นคนได้รับเกียรติ ชื่อเสียงในวงสังคมแล

ผู้ใดอ้วนคอยาว หรือผู้ใดผอมแต่คอสั้นผู้นั้นเป็นคนอาภัพ มีปมด้อยมักเหนียมอาย เข้าสังคมหมดเสน่ห์ มักเขินใจ และอายสั้นแล...”

บ่าและไหล่ เป็นส่วนของอวัยวะที่สะท้อนความเป็นชายได้ประการหนึ่ง โดยปกติผู้ชายจะมีอวัยวะส่วนนี้แข็งแรง บึกบึน กว่าผู้หญิง สำหรับที่ปรากฏในตำรารณลักษณ์ บ่าและไหล่ของคนไทยอาจมีลักษณะดังตัวอย่างที่ ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์ (2545, น. 615 – 616) รวบรวมไว้ ต่อไปนี้

“...ผู้ใดไหล่กว้างแต่หัวไหล่เซตขึ้น ตรงคอหลบลึง ท่านว่าเป็นคนขี้โรค มีปมด้อย เข้าสังคมไม่เป็น มักเป็นคนกรรมกรแล...

ผู้ใดตะโพกผายไหล่เซต เวลาเดินไหล่บิดไปมา ท่านว่าเป็นคนเจ้าอารมณ์ ชอบมากู้หลายคู่นอน ผัวเขาเมียใครไม่เลิกละ

ผู้ใดอกผายไหล่ตรงเสมอกัน เวลาเดินศีรษะตั้งตรง ท่านว่าผู้นั้นเป็นคนมีเสน่ห์ ใครเห็นใครรัก ชอบมากักตักด้วย ดินนักแล...

ผู้ใดตะโพกผายไหล่ตรง คอระหง ไบหน้าตั้งตรง มีไบหน้ายิ้มแย้มเสมอๆ ท่าน ผู้นั้นถ้าเป็นสตรีมีเสน่ห์มาก มักเป็นคนในบ้านผู้ดีมีวาสนาเข้าสังคมเก่ง แต่เจ้าแห่งอารมณ์ ถ้าเป็นบุรุษนั้นอาภัพแล”

ถันหรือนม ตามคติโบราณถันหรือนมเป็นอวัยวะเสริมสร้างเสน่ห์ บุคลิกภาพ และสามารถชี้ชะตาคู่ครองได้ สำหรับในตำรารณลักษณ์มีคำทำนายที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะถันหรือนมของผู้ชาย ไว้ ดังต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545, น. 625)

“ผู้ใด (ชาย) อกใหญ่ฐานนมกว้าง มักเป็นคนอาภัพอัชฌา ชอบเล่นเพื่อนรักเพศเดียวกัน ผู้ใด (ชาย) อกกว้าง ฐานนมราบเรียบ หรือมีกล้ามเนื้อพองประมาณ หัวนมดำสนิท รอบๆ ฐานมีขนขึ้นบ้างเล็กน้อย ผู้นั้นมักมีสติปัญญาดี รู้เท่าทันคน มักได้คู่ครองมีทรัพย์สินสมบัติดีมาก

ผู้ใด (ชาย) อกกว้าง ฐานนมไม่มีเลย ผู้นั้นมักใหญ่ไผ่สูง ชอบทำทุจริตผิดประเวณินิยม ชอบคิดเบียดเบียนผู้อื่น...

ผู้ใดนมสั้น ฐานนมมีแต่หัวนม มีขนผิดปกติหรือไม่มีเลย ท่านว่า ผู้นั้นเป็นคนอาภัพอัชฌา มักชอบไผ่ต่ำ มีคู่ครองอายุน้อยกว่าตน มากู้หลายคู่ครอง สติปัญญาน้อย ขี้โรค เลี้ยงลูกยาก”

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ห้อง ในตำราวรรณกรรมมีคำทำนายที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของห้องตามคติความเชื่อของคนไทย อันสัมพันธ์กับเรื่องเพศด้วย ดังตัวอย่างที่ปรากฏต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545, น. 621)

“...ผู้ใดห้องโตะโปกเล็ก ผู้นั้นเป็นคนอาภัพหมดเสน่ห์
ผู้ใดห้องเล็กเอวกีวตะโปกผายออกข้าง ๆ ผู้นั้นมีเสน่ห์ ชอบมักมากทางมายาและหมกมุ่นในกามารมณ์
...”

สะดือ เป็นอวัยวะที่สามารถสร้างเสน่ห์และแรงดึงดูดใจผู้อื่นได้ ในตำราวรรณกรรมมีคำทำนายที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสะดือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไว้ ดังตัวอย่างที่ปรากฏต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545, น. 621)

“...ผู้ใดสะดือโตและกว้างมาก ผู้นั้นมักมากในกามารมณ์ มีเสน่ห์ต่อเพศตรงข้าม มักชอบเข้าสังคม...

ผู้ใดมีสะดือเล็ก-สูง-ต่ำไม่ตรง ปลายสะดือคว่ำลงไป ผู้นั้นมักอาภัพคู่ครอง จะเชยใจมิติ”

เอวหรือบั้นเอว เป็นอวัยวะที่โบราณจารย์ว่าเป็นแหล่งเชิดชูเสน่ห์ยั่วกิเลสและกามารมณ์ เสริมสร้างบุคลิกลักษณะทางเพศ ดังตัวอย่างที่ปรากฏในตำราวรรณกรรม ต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545, น. 622)

“...ผู้ใดบั้นเอวเล็ก ออกนูน ตะโปกผาย ผู้นั้นมีเสน่ห์ มักมากทางกามคุณ มากชู้หลายคู่ครอง มีทรัพย์มากแต่ไม่มีความสุขทางเพศ

ผู้ใดหนังบั้นเอวเหี่ยวแห้งเป็นบั้งเนื้อมาก ผู้นั้นพอใจทางสังคมไม่คิดเสียดายเนื้อตัวชอบสนุก มีความรู้สึกทางเพศมาก...

ผู้ใดมีบั้นเอว-อก-ตะโปกขนาดเท่ากัน ผู้นั้นมักอาภัพเชยใจ หาคู่ครองที่รักจริงยาก จะลำบากการทำการหากินแล”

ตะโปกหรือสะโพก เป็นอีกอวัยวะที่เชื่อกันว่าสามารถสร้างเสน่ห์ชักจูงใจในทางกามารมณ์ได้ ดังในตำราวรรณกรรม สะท้อนไว้ต่อไปนี้ (ห้องโหรศรีเมหาโพธิ์, 2545, น. 622)

“ผู้ใด (ชาย) ตะโปกใหญ่ ผู้นั้นจะอาภัพเชยใจ...

ผู้ใด (ชาย-หญิง) ตะโปกเล็กสืบทาเนื้อมิได้เลย ผู้นั้นเป็นคนพูดจาโกหกพกลม ราคะจัด มักถูกหลอกลวง กโหลบายมาก แต่เอาตัวไม่รอด...”

อวัยวะเพศชาย องคชาต หรือลึงค์ เป็นอวัยวะที่บ่งชี้ความเป็นชายตามเพศสรีระได้อย่างชัดเจนที่สุด หากพิจารณาจากตำราเพศศาสตร์ในอดีต จะเห็นได้ว่าสังคมไทยมีคติความเชื่อและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของอวัยวะส่วนนี้มาเนิ่นนาน บ้างเป็นภูมิปัญญาที่ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น บ้างเป็นการรับสืบทอดมาจากวัฒนธรรมอื่น ทั้งที่เป็นแบบลายลักษณ์และมุขปาถะ ในที่นี้ ขอกล่าวถึงลักษณะสัณฐานขององคชาตหรือลึงค์ตามที่ปรากฏในตำรากามสังวาส “ผูกนิพพานโลกีย์” ซึ่งบริวรรตแล้วจากต้นฉบับใบลาน อันสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะองคชาตหรือลึงค์ของผู้ชายโดยทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น เล็ก แข็ง ขนดกอ่อน, เล็ก ปลาย

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

แหลมเลี่ยม ขนอ่อน, ยาว แข็ง, งอนยาว ขนแข็ง เป็นต้น ทั้งนี้โดยพิจารณาจากถ้อยคำที่ปรากฏในตำราผูกนิพนพานโลภี๋ย ดังที่ อภิลักษณ์ เกษมผลกุล (2550, น. 67 – 68) ได้ปริวรรตไว้ สังเกตได้ดังนี้

“ ผู้ใดเกิดวัน ๑ ๑ เป็นหัวผมบาง...ถ้าชายควยแข็งนักแลฯ..ถ้าเกิดวัน ๓ ๓ เป็นหัวผมดก หัวเป็นแผล หัวนั้นงาม หลิงพอใจ...๕ เป็นใจ ใจพอดิ ทำอันใดๆ ย่อมใจบุญ...แล ๑ เป็นองคชาต...ถ้าชาย องคชาตเล็กแข็งนักแลฯ ถ้าเกิดวัน ๔ ๔ เป็นหัวๆ งาม ผมดกอ่อนๆ ๖ เป็นใจ ใจดี รู้พิจารณาผิตและชอบ...๒ เป็นองคชาต...ถ้าชายองคชาตเล็กปลายแหลมเลี่ยม อ่อนแลฯ ถ้าเกิดวัน ๕ ๕ เป็นหัวผมหัวบาง ๗ เป็นใจบาปนักไม่รู้คุณท่าน...๓ เป็นองคชาต...ถ้าชายองคชาต ยาวแข็งแต่ว่าไม่ปลอดทึเลยฯ ถ้าเกิดวัน ๖ ๖...ถ้าชายองคชาตงอนยาวนักแลฯ ถ้าเกิดวัน ๗ ๗ เป็นหัวผมแข็ง ๔ เป็นใจ ใจแข็ง...๑ เป็นองคชาต...”

หากพิจารณา ในตำราฉบับเดียวกันนี้ยังได้มีการกล่าวถึงลักษณะขององคชาตหรือลึงค์โดยเปรียบเทียบกับอวัยวะเพศของสัตว์และสิ่งอื่นๆ ไว้ด้วย ดังนี้ “ผู้ใดลึงค์ดั่งดอกบัวมีบุญนักหนาแลฯ ถ้าผู้ใดลึงค์ดั่งจิ้งจอกเล่นขี้ก้นนักแลฯ ถ้าผู้ใดลึงค์ดั่งม้ามีเมียถึงสองคน มักเล่นขี้ก้นนักแลฯ ” (อภิลักษณ์ เกษมผลกุล, 2550, น. 68) ส่วนคำกล่าวที่บ่งชี้ไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับขนาดองคชาตหรือลึงค์นั้น มีระบุไว้ในตำราเช่นกัน ดังนี้ “ถ้าผู้ใดลึงค์ยาว ๔ องคุลี จะมีลูกหลายคนฯ ถ้ายาว ๕ องคุลี เมียรักนักหนาแลฯ ถ้ายาว ๖ องคุลี เมียเล่นขี้ก้นนักแลฯ ถ้ายาว ๗ องคุลี เชิญใจนักหนาแลฯ ถ้ายาว ๘ องคุลี มักตายโหงแลฯ ” (อภิลักษณ์ เกษมผลกุล, 2550, น. 68)

เป็นที่น่าสังเกตว่า สรรระคิตรวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหรือสัณฐานของอวัยวะเพศ ต่างมีการปรับรับ สืบทอด ผสมผสาน หรือขัดแย้งแตกต่างกันออกไปภายใต้บริบทสังคม พื้นที่ เวลา และวัฒนธรรม ดังนั้น จึงมิใช่เรื่องแปลกอันใดที่ตำราอันเกี่ยวข้องกับกามสังวาสของไทยหลายฉบับ ส่วนหนึ่งอาจได้รับอิทธิพลมาจากตำราหรือคัมภีร์เล่มอื่น ๆ เช่น กามสูตรและพหุทศหิตาของอินเดีย ศิลปะในท้องหอและความคิดเรื่องเพศในลัทธิเต๋าของจีน เป็นต้น สำหรับตำรารณลักษณ์และตำราตรีภพของไทย ส่วนหนึ่งคงได้รับต้นเค้ามาจากคัมภีร์พหุทศหิตา (อภิลักษณ์ เกษมผลกุล, 2550, น. 12) ซึ่งมีเนื้อหากล่าวถึงลักษณะอวัยวะเพศชายอันมีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมา แม้จะหย่อนอิทธิพลลงไปมาก แต่ก็ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาที่ยังมีผู้ให้ความสนใจ เลือกรคิดพิจารณา นำมาปรับประยุกต์หรือผสมกลืนกับความคิดความเชื่อใหม่ ๆ กลายเป็นความคิดความเชื่อส่วนตัว สำหรับที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศนั้น ยังปรากฏคำทำนายลักษณะเครื่องเพศหรืออวัยวะเพศชายในคัมภีร์พหุทศหิตา ซึ่งแปลโดย แสง มนวิฑูร (2505, น. 5) อีก ดังตัวอย่าง

“...(๗) ผู้มีองคชาตเล็ก เป็นคนมีทรัพย์แต่ไม่มีลูก องคชาตโตไร่ทรัพย์ องคชาตคดซ่ายไร่บุตรและทรัพย์ ไม่คดซ่าย มีบุตร องคชาตงอขึ้นเบื้องบน เป็นคนยากจน งอลงข้างล่างและสะพรั่งไปด้วยเอ็น มีบุตรไม่มาก เป็นตุ่มหรือมีฝีหัวใหญ่ มีความสุขน้อย จะตายด้วยโรคปัสสาวะพิการฯ

(๘) ผู้มีองคชาตซ่อนอยู่ในฝักเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ผู้มีองคชาตยาวและคด เสื่อมทรัพย์สมบัติ ผู้มีองคชาตตรงและกลม ปลายองคชาตเล็กเป็นคนมีทรัพย์

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

(๙) ผู้มีอันธพาลคนเดียว จะตายในน้ำ เมื่อดันอันธพาลไม่เท่ากันเป็นนักเลงหญิง เมื่อดันอันธพาลเท่ากันเป็นพระเจ้าแผ่นดิน อันธพาลอายุน้อย อันธพาลอายุยืน

(๑๐) ผู้มีอันธพาลแดงสะพรั่ง เหลือง หม่นหมองเป็นคนไร้ทรัพย์ ถ้ายีสสาวจะมีเสียงดังเป็นคนมีความสุข ถ้ายีสสาวจะไม่มีเสียงเป็นคนไร้ทรัพย์

(๑๑) สายปัสสาวะมี ๒-๓-๔ สาย บิดเป็นเกลียวไปทางขวาพึงทราบเถิดว่า เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ปัสสาวะพราไปเป็นคนไร้ทรัพย์

(๑๒) สายปัสสาวะเป็นเกลียวเดียว เป็นคนมีลูกอุปถัมภ์ และเป็นคนมีน้ำใจกว้างขวาง อันธพาลองกลมเท่ากันเป็นอันดี เป็นคนมีทรัพย์ ภรรยาและรัตนะ

(๑๓) ลูกอันธพาลหวาดตอนกลาง เป็นคนไร้ทรัพย์ แต่งตอนกลางเป็นนักเลียงสัตว์ ลูกอันธพาลไม่พองมากนัก เป็นคนมีทรัพย์

(๑๔) ผู้มีปลายองคชาตแห้งเหี่ยว เป็นคนไร้ทรัพย์ และอัปโชค กลิ่นน้ำกามเหมือนกลิ่นหญ้าฝรั่น พึงทราบเถิดว่าเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

(๑๕) น้ำกามมีกลิ่นเหมือนน้ำผึ้ง เป็นคนมีทรัพย์มาก มีกลิ่นเหมือนคาวปลา มีลูกมาก น้ำกามน้อยมีลูกผู้หญิง มีกลิ่นเหมือนเนื้อสด เป็นคนมีโรคสมบัติมาก

(๑๖) น้ำกามมีกลิ่นเหมือนสุราหรือน้ำหมักสา เป็นคนเข้าพิธีบูชาญ น้ำกามมีกลิ่นเหมือนน้ำค้างหรือน้ำทะเลเป็นคนยากจน เสพเมถุนเสร็จเร็ว เป็นคนอายุยืน เสร็จช้าอายุสั้น

(๑๗) องคชาตเวลาพองใหญ่มาก เป็นคนไร้ทรัพย์ พองมีเนื้อพอสสมควรเป็นคนมีความสุข พองครึ่งหนึ่งเหมือนเสือเห็นเหยื่อหรือเหมือนอึ่งอ่างเป็นพระเจ้าแผ่นดิน...”

สำหรับในตำราวรรณคดีของไทย เมื่อพิจารณาตามที่ อภิลักขณ์ เกษมผลกุล (2550, น. 26) ได้ศึกษาและแยกแยะไว้ พบว่า ในบรรดา 28 นรลักษณ์ มีข้อความที่กล่าวถึงลักษณะของอวัยวะเพศชาย ไว้ดังนี้

...สั้นสามอย่าง

สั้นสามองคชาตตัน	หนึ่งนับ
หน้าแข้งสองงามสรรพ	สั้นชี้
สั้นหลังครบสามรับ	รัศภาคย์
นรลักษณ์สามนี้	หมวดสั้นพลันแสดง ฯ
พยากรณ์ดีชั่ว	
องคชาตใครเล็กสั้น	หนึ่งนา
นิ้วหัตถ์นิ้วบาท	เล็กพร้อม
ประเสริฐเลิศปัญญา	สูงสุด
นักปราชญ์บัณฑิตพร้อม	ใหญ่กว้างทางธรรม ฯ

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

นอกจากนี้ ยังมีตำราที่ว่าด้วยการทำนายลักษณะอวัยวะเพศโดยการคำนวณทางโหราศาสตร์ที่ใช้วัน เดือน ปีเกิด ของผู้ที่将被ทำนายมาคิดเพื่อบอกลักษณะของอวัยวะเพศได้ กล่าวกันว่าตำรานี้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ไว้ รู้จักกันในชื่อที่หลากหลาย เช่น ตำราตรีภพ ตำราเศษพระจอมเกล้าฯ หรือ เศษพระจอมเกล้าฯ จอมตรีภพ เป็นต้น เฉพาะที่ถ่ายทอดให้เห็นถึงลักษณะของอวัยวะเพศชาย พิจารณาได้จากโคลงต่อไปนี้ (พ.สุวรรณ, 2539, น. 70)

เศษหนึ่งท่านกล่าวด้วย	สัณฐาน
วัดโดยยาวประมาณ	หกนิ้ว
มีเศษแต่มีกหาญ	ห้ามเล่น ชู้นา
จนถึงแก่ต้องหิว	พักรด้วยความชนา
เศษสองยาวเจ็ดนิ้ว	พอดี
โคนีวและหิดผี	มากไซ้
คดซ้ายฝ่ายนารี	ห่อนชอบ ใจนา
แต่ว่ามียศได้	เทียบด้วยพระหลวง ฯ
เศษสามกามราคร้าย	แรงครัน
รูปพรรณพอสัน	ทัดแท้
ดีชั่วกึ่งกลางกัน	บ่ยิง หย่อนแฮ
ตามแบบท่านกล่าวแก่	เหตุด้วยด้วยบุญกรรม ฯ
เศษสี่มียศล้ำ	หญิงรัก
รูปพรรณพอจัก	ช่วยใช้
หมวกบ่มีปักพักร	กึ่งกัน เจียวพอ
เมียมักนอกใจให้	เดือดร้อนรำคาญฯ

เกี่ยวกับตำราการทำนายลักษณะอวัยวะเพศที่ยกมาข้างต้นนี้ ยังพบสำนวนอื่นๆ อีกที่มีถ้อยคำแตกต่างกันออกไป แต่โดยเนื้อหาแล้วมีความใกล้เคียงกันมาก แม้การระบุขนาดความยาวของอวัยวะเพศก็ตรงกัน ในที่นี้จะขอยกสำนวน “ตำรับองคชาต” ที่ปรากฏใน ตำราพรหมชาติของ ห่องโหรศรีมหาโพธิ์ (2545, น.232 – 233) มาเปรียบเทียบให้เห็น ดังนี้

เศษ ๑ ฟิงขนานตำนานกล่าว	วัดโดยยาวหกนิ้วไม่ใช่สั้น
ทั้งยศศักดิ์เจ้าชู้ไม่ชั่วครัน	หัวใจนั้นชอบเล่นไม่เคล้าคลึง
จะสาวแก่แม่หม้ายไม่วายนึก	พอแก่ศึกชั่วคราวต้องสู้ถึง
แม้เจ็บตัวหัวหัวมิกลัวคะนิง	เฝ้าแต่คลึงตลอดคร่ำอยู่รำไป
เศษ ๒ ในตำราว่าเจ็ดนิ้ว	มักเป็นนิ้วเหือดผีมีมากมาย

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

องคชาตเอียงปรากฏคดข้างซ้าย ไม่พอใจคู่ขาคราร่วมควง
ทางยศศักดิ์ฐานเทียบเปรียบกับเขาตามบุญเก่าทำไว้ไม่ต้องห่วง
ก็มีบ้างตามตำรามิใช่ลวง เพียงพระหลวงแล้วไซ้รต้องได้ครัน

.....
 เศษ ๔ ในตำราว่ามียศ แน่ปรากฏหญิงชายใจเฝ่หา
 รูปพรรณสันทัดจัดเอาไว้ พอละอาศัยได้คราใช้งาน
 แต่ตอนหัวโยหมวกไม่มีใส่ แลดูใบบานเบิกเล็กถึงกัน
 ถ้ามีเมี่ยมักนอกใจให้รำคาญ เพราะหัวสั้นชวนเมียระเหยใจ

.....
 เศษ ๗ แน่นักประจักษ์ต้อง เจ็ดนิ้วสองกระเปียดเหยียดเต็มที
 คราเริ่มงานหย้าสะท้านหวันฤดี แทบลุกหนีเพราะสบสัในอุทร
 อันความดีก็มีพอแต่ พอกันแก่เสนียดภัยอันร้ายก่อน
 ฟังตนได้ไม่ต้องอนาทร คราวเดือดร้อนเพราะปัญญานั้นพาไป

.....
 เศษ ๘ ในตำราว่ายาวเยียม แปดนิ้วเทียมแบบครูคูโชน
 ช่างยาวเหลือคราติดพิศไป เหมือนสากใหญ่ปลายแบ่งตะห่านบาน
 ในชีวิตจิตต่อแต่ยอดซู้ หญิงไม่สู้ต้องขนาดไม่อาจหาญ
 อันอาชีพเริ่มพึ่งราชการ แม้จะนานเหนื่อยหน้อยต้องได้ดี

.....
 เศษ ๑๑ มิพูดเท็จเท่ากึ่งก้อย กะจ้อยร่อนนิตเดียวกระหนุงกระหนิง
 แต่มีบทประโลมโฉมประวิง เอาจริง ๆ นารีติดไม่คิดละ
 ถึงจะสั้นแต่พิศสงพริกชี้หนู ลูกเขาเมียใครพอไม่รู้สู้ตะ

.....
 เศษ ๐ พูนเพิ่มเฉลิมเลิศ แสนประเสริฐหญิงใดถ้าได้ปะ
 สิบสองนิ้วยาวเพื่อยดูเลื่อยละ สั้นกะลงมาสักเก้านิ้ว
 หญิงใดได้คู่แล้วชูขึ้น จะเรีงรึนรสดตามเมื่อยามหิว
 เฝ้าอิงแอบแนบชิดไม่ปิดพลั่ว ชะตาลัวลอยเมฆเป็นเอกเอ๋ย ฯ

จากที่กล่าวมาโดยพิจารณาจากคติความเชื่อที่ปรากฏในตำราหรือคัมภีร์ต่าง ๆ เป็นข้อสังเกตว่า สังคมไทยนั้นมีคติที่เกี่ยวกับอวัยวะเพศอย่างชัดเจน ผู้ชายไทยโดยทั่วไปอาจมีลักษณะของอวัยวะเพศที่แตกต่างกันหลายหลาย เช่น องคชาตหรือสิ่งที่มีทั้งขนาดเล็ก แข็ง ขนดกอ่อน, ขนาดเล็ก ปลายแหลมเสียม ขนอ่อน, ขนาดเล็ก, ขนาดเล็กและสั้น, ขนาดยาว แข็ง, รูปร่างอนยาว ขนแข็ง ,องคชาตโต คดซ้าย, องคชาตงอ ขึ้นเบื้องบน, องคชาตงอลงข้างล่างและสะพรั่งไปด้วยเอ็น, องคชาตเป็นตุ่มหรือมีฝีหัวใหญ่, องคชาตซ่อนอยู่ใน ฝัก, องคชาตยาวและคด, องคชาตตรงและกลม ปลาย องคชาตเล็ก, ปลาย องคชาตแห้งเหี่ยว, อัณฑะมีข้าง

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

เดียว, อันทะไม่เท่ากัน, อันทะเท่ากัน, อันทะหุด อันทะยาน, อันทะมีสีแดงหรือสีเหลือง, ลูกอันทะหว้า
ตอนกลาง แต่งตอนกลาง ลูกอันทะไม่พอง, องคชาตเวลาพองใหญ่มาก, เวลาพองมีเนื้อพอสสมควร, เวลาพอง ๆ
เพียงครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้บางตำรายังระบุความยาวขององคชาตไว้อย่างชัดเจนด้วย คือ องคชาตมีความยาว 4-
8 นิ้ว, 6-7 นิ้ว และบางก็ระบุว่าองคชาตมีขนาดความยาวถึง 9 นิ้ว และ 12 นิ้ว เป็นต้น

หากพิจารณา สรีระทางเพศในเชิงความเสนาหา ซึ่งมีผลต่อการแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ
หรือการแสดงความรักใคร่ของชายหญิง กล่าวได้ว่า ความพอใจของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นจากการที่ตาได้มองเห็น
เป็นเบื้องแรก เมื่อการมองเห็นสร้างความพึงพอใจให้แล้วก็เกิดอยากสัมผัส ถูกต้องดมกลืน โดยทั่วไปมักเข้าใจ
ว่า ดวงหน้าที่งดงามเกลี้ยงเกลา ดวงตาที่แวววาวนั้นคือเสน่ห์ที่สะดุดตา จากนั้นก็อาจสำรวจไปถึงเรือนร่าง
อย่างไรก็ตาม รสนิยมทางเพศของแต่ละคนแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกัน เสน่ห์ทางเพศจากการดูจึงไม่
เหมือนกัน อีกทั้งความสวยงามยังเป็นเรื่องของความรู้สึกตามสมัยนิยมด้วย (ประชา อภิบาล , มปป.) หาก
วิเคราะห์ตามทัศนะของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ เกี่ยวกับประเด็น ‘สัญชาตญาณ’ ธรรมชาติทางเพศ หรือ
สัญชาตญาณทางเพศ (sexual instinct) ซึ่งฟรอยด์ เชื่อว่าสัญชาตญาณทางเพศเป็นสิ่งที่มนุษย์มีอยู่ตั้งแต่วัยแรก
เกิดและพัฒนาขึ้นพร้อม ๆ กับกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม โดยแยกระหว่างเป้าหมายทางเพศ (sexual
objects) กับ จุดมุ่งหมายทางเพศ (sexual aims) สำหรับจุดมุ่งหมายทางเพศนั้น คือพฤติกรรมหรือการ
กระทำ เช่น การสัมผัสเล้าโลม กอดจูบ การมองดู จนถึงการสมสู่ (ยศ สันตสมบัติ, 2550, น. 37-38) ดังนั้นจึง
มีอาจปฏิเสธได้ว่า เนื้อตัวร่างกาย อวัยวะ เป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุจุดมุ่งหมายทางเพศ ทั้งในฐานะผู้กระทำ
และผู้ถูกกระทำ สรีระคติจึงมิใช่แค่เรื่องคำทำนายลักษณะมงคล อวมงคล ตามแนวคิดความเชื่อ วัฒนธรรม
ประเพณีเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการพิจารณาพิเคราะห์อวัยวะในมิติองค์ประกอบของการบรรลุจุดมุ่งหมาย
ทางเพศที่สนองตอบสัญชาตญาณทางเพศอย่างมีนัยสำคัญด้วย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว หากยอมรับว่าเนื้อตัวร่างกายหรืออวัยวะบางส่วนของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง
เป็นองค์ประกอบของการบรรลุจุดมุ่งหมายทางเพศ และมีผลต่อการแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ การ
แสดงความรักใคร่ เสนาหา ผ่านเนื้อตัวร่างกายหรืออวัยวะต่าง ๆ จึงเกี่ยวข้องกับความสุขความงามหรือเป็น
เรื่องสุนทรียะเมื่อได้พบเห็นหรือได้สัมผัสอีกด้วย กล่าวได้ว่า เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่ไม่จำเป็นต้องเป็น
เรื่องธรรมชาติ เพราะเรื่องเพศไม่ใช่แค่เรื่องการสืบพันธุ์ แต่เรื่องเพศนั้นเกี่ยวข้องกับความสุขความเพลิดเพลิน
สนุกสนาน (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2551 น. 53) ด้วยเหตุดังนี้ สรีระคติจึงเป็นทั้งเรื่องของลักษณะอวัยวะ เนื้อ
ตัวร่างกายตามธรรมชาติ องค์ประกอบของการบรรลุจุดมุ่งหมายทางเพศ รวมไปถึงเรื่องของความสุขความงามหรือ
สุนทรียะด้วย

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

สรุป

เมื่อวิเคราะห์จากเอกสารบันทึกทางประวัติศาสตร์ และความเชื่อต่างๆ ที่ปรากฏในตำราและคัมภีร์ เท้าที่รวบรวมมานี้ พอจะกล่าวได้ว่า สังคมไทยมีคติที่เกี่ยวกับสรีระสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน สำหรับในด้านรูปร่างลักษณะนั้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายไทยนั้นส่วนใหญ่น่าจะมีโครงร่างได้สัดส่วน ไม่ใหญ่โตหรือเล็กจนเกินไป ลักษณะโดยรวมอาจไม่แตกต่างจากชนพื้นเมืองเดิมในแถบบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากนัก แต่หากเปรียบเทียบกับชาวตะวันตกหรือชาวยุโรปแล้ว อาจมีความแตกต่างในหลายลักษณะ เช่น ขนาดรูปร่าง ส่วนสูง และสีผิว เป็นต้น ส่วนในด้านความสวยงามนั้น ขึ้นอยู่กับทัศนคติ มุมมอง และค่านิยม ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปภายใต้บริบทพื้นที่ สังคม และวัฒนธรรม อันมีผลต่อแนวคิดสรีระคติด้วย สำหรับอวัยวะที่มักกล่าวถึงในเชิงสรีระคติทางเพศ ได้แก่ ตา ปาก บ่า ไหล่ ถิ่นหรือนม สะดือ เอวหรือบั้นเอว ตะโพกหรือสะโพก และอวัยวะเพศ สรีระคติจึงเป็นทั้งเรื่องของลักษณะอวัยวะ เนื้อตัวร่างกายตามธรรมชาติ องค์ประกอบของการบรรลุจุดมุ่งหมายทางเพศ รวมไปถึงเรื่องความสวยงามหรือสุนทรียะด้วย

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

เอกสารอ้างอิง

- เดอ ลา ลูแบร์. (2548). **จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม**. สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล. นนทบุรี : ศรีปัญญา.
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2551). **เพศ : จากธรรมชาติ สู่วิถีธรรม จนถึงสุนทรียะ**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ประชา อภิบาล. (มปป.). **กามารมณ์กับชีวิตรัก**. กรุงเทพฯ : ธงวิทยา.
- พ.สุวรรณ, นามแฝง. (2539). **โหราศาสตร์และคาถาพระจอมเกล้าฯ**. กรุงเทพฯ : สร้อยทอง.
- มานพ ถนอมศรี. (2534). **คนไทยสมัยก่อน**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- ยศ สันตสมบัติ. (2550). **ฟรอยด์ และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์ : จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- แสง มณีวิฑูร, แปล. (2505). **ลักษณะของบุรุษสตรี และประติมา**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- ห้องโหลศรีมหาโพธิ์, นามแฝง. (2545). **ตำราพรหมชาติ ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ : อำนวยสาสน์.
- อภิลักษณ์ เกษมผลกุล. (2550). **ผูกนิพนพานโลกีย์**. กรุงเทพฯ : มติชน.